

Sadržaj

Poglavlje 1 Uvod u menadžment	17
1. Pojam menadžmenta	19
2. Menadžerske funkcije	21
3. Menadžeri	23
3.1. Vrste menadžera	24
3.2. Menadžerske uloge	25
3.3. Menadžerska znanja i vještine i nivoi menadžmenta	27
4. Efektivnost i efikasnost	29
Poglavlje 2 Razvoj teorija o menadžmentu	33
1. Istorijski razvoj misli o menadžmentu	35
1.1. Klasične teorije	35
1.1.1. Škola naučnog menadžmenta	36
1.1.1.1. Frederik V. Taylor	36
1.1.1.2. Henry L. Gantt	37
1.1.1.3. Frank i Lilian Gilbreth	37
1.1.2. Administrativna teorija organizacije	38
1.1.2.1. Henry Fayol	38
1.1.2.2. Chester Bernard	40
1.1.2.3. Mary Parker Follett	41
1.1.3. Birokratska teorija menadžmenta	41
1.2. Neoklasična teorija	42
1.2.1. Teorija međuljudskih odnosa (Bihevioristička teorija)	42
1.2.2. Industrijska psihologija	44
2. Noviji doprinosi misli o menadžmentu	44
2.1. Sistemski pristup	45
2.2. Situacioni pristup	46
2.3. Pristup temeljen na ulogama menadžera	47
2.4. McKinsey-ev koncept 7-S	47

Poglavlje 3 Okruženje organizacije	51
1. Pojam okruženja organizacije	53
1.1. Tipovi okruženja	55
1.1.1. Tipovi okruženja sa aspekta njegovog uticaja na preduzeće	55
1.1.2. Tipovi okruženja sa aspekta menadžerske pažnje	56
1.1.2.1. Udaljeno okruženje	57
1.1.2.2. Opšte okruženje	57
1.1.2.3. Konkurentsko (ciljno) okruženje	57
1.2. Odnos strateškog menadžmenta i okruženja	58
2. Porterov model analize okruženja preduzeća	60
2.1. Potencijalni novi učesnici u grani	61
2.1.1. Lojalnost marki	62
2.1.2. Apsolutna troškovna prednost	63
2.1.3. Ekonomija obima	63
2.2. Konkurenca između postojećih učesnika u grani	63
2.2.1. Konkurentska struktura grane	64
2.2.2. Izlazne barijere	66
2.3. Pregovaračka snaga kupaca	67
2.4. Pregovaračka snaga dobavljača	67
2.5. Opasnost zamjene proizvoda	68
Poglavlje 4 Oblikovanje vizije i misije organizacije	71
1. Stakeholder-i	73
2. Misija	76
3. Vizija	79
4. Vrijednosti	81
5. Strateški ciljevi	82
Poglavlje 5 Strateški menadžment i planiranje	87
1. Strategija i strateški menadžment	89
2. Strateško planiranje	95
2.1. Pojam strateškog planiranja	95

2.2. Strateško planiranje naspram strateškog menadžmenta	96
2.3. Faze procesa strateškog planiranja	96
3. Analiza internog okruženja i temeljnih oslonaca konkurenčkih prednosti preduzeća	98
3.1. Efikasnost i efektivnost	99
3.2. Kvalitet	101
3.3. Inovativna aktivnost	104
3.4. Odgovor (reakcija) na zahtjeve kupaca	104
4. SWOT analiza	105

Poglavlje 6 Odlučivanje 113

1. Menadžment u promjenjivom okruženju	115
2. Učešće zaposlenih sa nižih nivoa u kreiranju strategije	116
3. Menadžment iznenađenja	116
4. Poboljšanje formalnog procesa strateškog planiranja	120
4.1. Planiranje u uslovima velike neizvjesnosti	120
4.2. Planiranje odozgo prema dole ("Ivory Tower Planning")	121
4.3. Planiranje u zatečenim uslovima	122
4.4. Nesposobnost menadžera za kvalitetno strateško odlučivanje	122
4.4.1. Spoznajna predubjeđenja i strateško odlučivanje	123
4.4.2. Grupno strateško odlučivanje i načini njegovog poboljšanja	124
5. Adižesova metodologija odlučivanja	126

Poglavlje 7 Organiziranje – strukturiranje organizacije 133

1. Pojam organizacione strukture	135
2. Dimenzije organizacione strukture	138
2.1. Strukturalne dimenzije	138
2.2. Kontekstualne dimenzije	140
3. Vertikalna diferencijacija	140
4. Vertikalna informaciona povezanost	142
5. Problemi vertikalne koordinacije	143

6. Horizontalna organizacija	144
7. Centralizacija naspram decentralizacije	145
8. Organska naspram mehaničke organizacione strukture	146
9. Horizontalna diferencijacija	148
9.1. Raščlanjavanje ukupnog zadatka preduzeća	148
9.2. Oblikovanje organizacionih jedinica	149
9.3. Izgradnja sistema veza i odnosa među oblikovanim organizacionim jedinicama	150
9.4. Tipični formalni oblici organizacionih struktura	150
9.4.1. Jednostavna (prosta) organizaciona struktura	150
9.4.2. Funkcionalna organizaciona struktura	151
9.4.3. Geografska organizaciona struktura	153
9.4.4. Multidiviziona organizaciona struktura	155
9.4.5. Matrična organizaciona struktura	157
9.4.6. Proizvod-tim organizaciona struktura	158
Poglavlje 8 Menadžment ljudskih resursa (HRM)	161
1. Pojam HRM	163
1.1. Strateška uloga	164
1.2. Tradicionalni vs situacioni pristup HRM	165
2. Planiranje ljudskih resursa	168
3. Ulagni tok	171
3.1. Regrutovanje	171
3.2. Selekcija	172
3.2.1. Intervju	173
3.2.1.1. Vrste intervjeta prema obliku	174
3.2.1.2. Vrste intervjeta prema broju učesnika	175
3.2.1.3. Vrste intervjeta prema ulozi u procesu selekcije	176
3.2.2. Testovi	176
3.2.3. Izbor kandidata	177
3.3. Orijentacija i socijalizacija	178
4. Interni tok	179
4.1. Evaluacija uspješnosti zaposlenih i njihovih potencijala	179
4.1.1. Koraci procesa procjene	181

4.1.2. Metode procjene radne uspješnosti	181
4.1.2.1. Metode uspoređivanja	182
4.1.2.2. Ljestvice procjene	182
4.1.2.3. Check- liste	183
4.2. Unapređenje, smjenjivanje i premještanje	184
4.2.1. Unapređenje (promocija)	184
4.2.2. Smjenjivanje (degradacija)	184
4.2.3. Premještanje	185
4.3. Trenin i razvoj zaposlenih	185
4.3.1. Programi obuke i usavršavanja	186
4.3.2. Razvoj karijere	187
4.4. Sistem plata i nagrada	188
5. Izlazni tok	190
Poglavlje 9 Motivacija	195
1. Motivacija u organizaciji	197
2. Definisanje potreba, motivatora i motivacije	198
3. Razvoj teorija o motivaciji	200
3.1. Prvobitna teorija motivacije	201
3.1.1. Taylorov model	202
3.1.2. Model ljudskih odnosa	202
3.1.3. Mc Gregorova teorija X i teorija Y	203
3.2. Savremene teorije o motivaciji	206
3.2.1. Teorije potreba	206
3.2.1.1. Maslowljeva hijerarhija potreba	207
3.2.1.2. Herzbergova teorija potreba	210
3.2.1.3. Alderferova ERG teorija	212
3.2.1.4. McClellandova motivacijska teorija potreba	214
3.2.1.5. Komparativna analiza teorija potreba	216
3.2.2. Procesne teorije	217
3.2.2.1. Vroomova motivacijska teorija očekivanja	218
3.2.2.2. Teorija pojačavanja	220
3.2.2.3. Teorija pravednosti	221
3.2.2.4. Teorija postavljanja ciljeva	225
3.3. Zadovoljstvo na poslu i motivacija	226

3.3.1. Oblikovanje poslova	227
3.3.1.1. Obogaćivanje posla	228
3.3.1.2. Rotacija na poslu	230
3.3.1.3. Proširenje posla	230
3.3.2. Diskrepanca između zaposlenih i situacije na poslu	230
Poglavlje 10 Vođenje (Leadership)	235
1. Pojam leadership-a	237
2. Leadership/lideri naspram menadžmenta/menadžera	239
2.1. Autoritet naspram Leadership-a	241
2.2. Tehnički problemi naspram izazova adaptacije	242
2.3. Snaga naspram progresa	243
2.4. Ličnost naspram ponašanja	243
2.5. Postavljanje ciljeva naspram planiranja i budžetiranja	244
2.6. Mobilisanje ljudi naspram organizovanja i popunjavanja radnih mesta	244
2.7. Motivisanje ljudi naspram kontrolisanja i rješavanja problema	246
3. Menadžment i menadžeri naspram strateškog menadžmenta i strateških menadžera	247
4. Leadership tehnike (modeli)	250
4.1. Blake i Mounton menadžerska (upravljačka) mreža	250
4.2. Timski leadership (Timski rad)	253
Poglavlje 11 Komunikacija	257
1. Pojam komunikacije	259
2. Značaj efektivne komunikacije	259
3. Proces komunikacije	260
3.1. Modeli komuniciranja	261
3.2. Elementi komuniciranja	262
3.2.1. Pošiljalac poruke	262
3.2.2. Kodiranje	262
3.2.3. Poruka	263
3.2.4. Kanali komuniciranja	263
3.2.5. Primalac poruke	263

3.2.6. Dekodiranje	264
3.2.7. Povratna informacija	264
3.2.8. Smetnje	264
3.3. Komunikacijski tok u organizaciji	265
3.3.1. Vertikalna komunikacija	266
3.2.2. Bočna komunikacija	267
3.3.3. Komunikacione mreže	268
3.4. Vrste komunikacija	268
3.4.1. Verbalna komunikacija	269
3.4.2. Neverbalna komunikacija	270
3.4.3. Formalna vs. neformalna komunikacija	271
3.5. Prepreke i prekidi u komunikaciji	273
3.6. Načini poboljšanja komunikacije	275
3.6.1. Smjernice za poboljšanje slušanja	276
3.6.2. Smjernice za poboljšanje usmene komunikacije	277
3.6.3. Smjernice za poboljšanje pisane komunikacije	278
4. Moderno komuniciranje	279
5. Komuniciranje i informaciona tehnologija	280
6. Konflikti u organizaciji	281
6.1. Pogledi na konflikt	281
6.2. Vrste konflikata	282
6.3. Analiza konflikta	283
6.4. Stilovi rješavanja konflikta	285

Poglavlje 12 Kontrola	289
1. Pojam	291
2. Koraci u procesu kontrole	292
2.1. Utvrđivanje standarda	293
2.1.1. Vrste standarda	294
2.1.2. Metode i principi utvrđivanja standarda	295
2.2. Mjerenje rezultata	296
2.3. Upoređivanje ostvarenih sa standardnim veličinama	297
2.4. Preduzimanje korektivnih akcija.	298
3. Vrste kontrole prema vremenu izvođenja	298
3.1. Preventivna kontrola (anticipativna kontrola)	299

3.2. Kontrola u toku rada	299
3.3. Naknadna kontrola	300
4. Metode kontrole	301
4.1. Kontrola u proizvodnji	301
4.2. Finansijska kontrola	304
4.3. Budžetska kontrola	305
5. Informacije i kontrola	306
6. Efikasnost i efektivnost kontrole	307

Pregled tabela i slika

310

Nekonceptualni modeli menadžmenta

1. Dejstveni menadžment
2. Normativni menadžment
3. Operativni menadžment
4. Razvojni menadžment
5. Rezervistički menadžment